

dy, a zrušiti rozsudek, pokud jde o podvod spáchaný oběma obžalovanými prodejem a nabízením ku prodeji falešného aspirinu a pyramidonu na kupujících těchto preparátů, při čemž bude nalézacímu soudu přihlížeti i k tomu, že o uvedení v omyl může býti řeči jen u těch kupitelů, kteří preparáty koupili v domnění, že jde o pravé výrobky firmy I. G. Farbenindustrie. Rozsudek neuvádí též důvodů pro výrok ve výroku obsažený, že i nezjištění zákazníci kupitelů aspirinu a pyramidonu měli na svém majetku utrpěti škodu. V tomto směru bude nalézacímu soudu při novém rozhodování bedlivě uvažovati o tom, pokud se obžalovaným může přičítati úmysl směřující ku případnému poškození těchto zákazníků tím, že jim snad kupitelé sami prodávali ony výrobky za ceny nepřiměřené skutečné hodnotě preparátů. Ohledně zločinu podvodu bylo proto zmatečným stížnostem z uvedených důvodů vyhověti a uznati právem, jak se stalo.

Podle § 290 tr. ř. bylo postupovati ohledně výroku, že na místo peněžité pokuty po 500 Kč dohromady 1.000 Kč obžalovaným uložené nastoupí, nebude-li zaplácena, vězení 14 dnů. Tato pokuta má povahu odškodnění za škodu činem způsobenou, jejíž vydobytí jest podle § 373 tr. ř. ponecháno poškozené, není to tedy peněžitý trest ve smyslu § 240 a) tr. zák., za který by bylo vyměřiti náhradní trest vězení.

Čís 3120.

Podle § 486 čís. 1 tr. zák. se trestá, kdo přivodí neschopnost platiti svou nedbalostí, zejména tím, že lehkomylně nebo nepřiměřeně užívá úvěru, kdežto § 486 čís. 2 tr. zák. tresce poškozování věřitelů z nedbalosti po nastalé neschopnosti platiti a vědomí o ní, zejména jejich poškozování novými dluhy. Lehkomyslné nebo neúměrné užívání úvěru (dělání nových dluhů), pokud se stane po té, když nastala již neschopnost platiti, nespadá pod čís. 1, nýbrž pod čís. 2 § 486 tr. zák., předpokládajíc ovšem též vědomí o neschopnosti platiti.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 486 čís. 2 tr. zák. se vyžaduje mimo jiné neschopnost platiti; tento pojem není totožným s pojmem předlužení; předlužení je tu, převyšují-li pasiva jmění aktivní, kdežto neschopnost k placení předpokládá, že dlužník není s to, by veškeré své věřitele uspokojil úplně ve lhůtě přiměřené zásadám poctivého provozování toho kterého podniku; zkušenost však učí, že předlužený dlužník bývá zpravidla též neschopným platiti, takže vědomí o předlužení může býti po případě zároveň vědomím o neschopnosti platiti.

Jak delikt podle čís. 2 tak i podle čís. 1 § 486 tr. zák. předpokládá způsobení škody; tento jest dokonán, jakmile dlužník více věřitelů přivodil z nedbalosti svou neschopnost platiti, onen pak, jakmile dlužník jsa si vědom své platební neschopnosti předsevzal neb opomenul předsevzítí některý z úkonů v § 486 čís. 2 tr. zák. vypočtených a tím poškodil z nedbalosti své věřitele nebo jejich část. Dodatečným zahájením vyrovnávacího řízení neodčiní se nastavší trestnost ani, když věřitelé na

vyrovnání přistoupili, když vyrovnání bylo příslušným soudem potvrzeno a když dlužník uloženým mu závazkům dostál.

(Rozh. ze dne 19. března 1928, Zm I 640/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství proti rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 14. září 1927, jímž byla obžalovaná podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro přečin úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 1 a 2 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice, jímž byla obžalovaná sprostěna z obžaloby pro přečin podle § 486 čís. 1 a 2 tr. zák., důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 9 a) tr. ř. Pokud jde o přečin podle § 486, čís. 1 tr. zák. vytýká zmateční stížnost rozsudku, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř., neúplnost, již shledává v tom, že nalézací soud nepřihlížel, zkoumaje otázku, zda obžalovaná užívala lehkomyšlně a nepřiměřeně úvěru, ke svědecké výpovědi Antonína P-a. Tento potvrdil, že se obžalovaná k němu doznamenala, že měla k 1. lednu 1926 na skladě zboží v ceně 25.000 Kč a že byla tehdy dlužna za zboží již asi 112.000 Kč a že vyšetřil, že nakoupila v roce 1926 celkem zboží za 275.376 Kč. Ohledně významu této výpovědi nutno si uvědomiti, že se podle § 486 čís. 1 tr. zák. trestá, kdo přivodí neschopnost platiti svou nedbalostí, zejména tím, že lehkomyšlně nebo nepřiměřeně užívá úvěru, kdežto § 486 čís. 2 tr. zák. trestá poškozování věřitelů z nedbalosti po nastalé neschopnosti platiti a vědomí o ní, zejména jejich poškozování novými dluhy. Lehkomyslné nebo neúměrné užívání úvěru (dělání nových dluhů) pokud se stane po té, když nastala již neschopnost platiti, nespadá tudíž pod čís. 1 § 486 tr. zák., nýbrž pod čís. 2 § 486 tr. zák., předpokládajíc ovšem též vědomí o neschopnosti platiti. Dojde-li nalézací soud k přesvědčení, že obžalovaná věděla o své neschopnosti platiti již začátkem roku 1926, nebude lze jí dluhy z roku 1926 klásti za vinu s hlediska čís. 1 § 486 tr. zák. a neměla by výpověď svědka o tom, kolik zboží obžalovaná koupila na úvěr v roce 1926, významu pro skutkovou podstatu čís. 1 § 486 tr. zák. Avšak i v tomto případě byla by důležitou jeho výpověď, že obžalovaná měla začátkem roku 1926 zboží jen za 25.000 Kč, pasiv však za 112.000 Kč. Neboť tato výpověď by poukazovala k tomu, že obžalovaná již tehdy byla předlužena 87.000 Kč. Nalézací soud pokládá za ospravedlněnou část schodku 43.500 Kč. Byl tu tedy ještě neospravedlněný schodek 43.500 Kč a musilo by býti nalézacím soudem uvažováno, zda tento schodek nevznikl nedbalostí obžalované, zejména lehkomyšlným nebo neúměrným užíváním úvěru. Dojde-li však nalézací soud k přesvědčení, že se obžalovaná stala neschopnou platiti teprve koncem roku 1926, pak ovšem jest též pro skutkovou podstatu čís. 1 § 486 tr. zák. důležitou výpověď svědka

P-a o rozsahu nákupů obžalované v roce 1926, pokud se ovšem staly na úvěr. Neboť pak bude nutno při zkoumání otázky, zda užívala obžalovaná v tomto roce lehkomyšlně úvěru, přihlížeti k tomu, jaké výše dosáhl úvěr, jehož v tomto roce užívala, a jaké byly stav a finanční síla obchodu obžalované v tomto roce. Pominuv skutečnosti svědkem potvrzené mlčením, je rozsudek stížen vadou mu vytýkanou.

Co se dále týče přečinu podle § 486, čís. 2 tr. zák., také tu vytýká stížnost rozsudku neúplnost po rozumu § 281 čís. 5 tr. ř., již shledává v tom, že rozsudek přehlédl i tu výpověď svědka P-a, že se mu obžalovaná doznala, že měla začátkem roku 1926 zboží za 25.000 Kč a pasiv 112.000 Kč, a nevzal v úvahu doznání obžalované, jež jest obsaženo v protokolu o jejím zodpovědném výsledku, kde výslovně udala: »Já jsem se cítila předluženou již od počátku svého obchodování; neboť jsem začínala v září 1920 s nepatrným kapitálem. V listopadu 1925 jsem onemocněla a byla jsem nemocna do února 1926. V době té obchod vůbec nešel, byla jsem tehdy předlužena, takže jsem měla nejlépe ohlásiti vyrovnání nebo úpadek. Neučinila jsem tak proto, poněvadž jsem se bála soudu, a myslela jsem si, že to přece nějak zaplatím.« Z protokolu o hlavním přelíčení je parno, že obžalovaná opakovala při hlavním přelíčení toto doznání; neboť podle protokolu o hlavním přelíčení vypovídala obžalovaná při hlavním přelíčení nejprve tak, jako při zodpovědném výsledku a prohlásila teprve po těchto svých údajích, v nichž bylo obsaženo též ono doznání, že poznala až ke konci roku 1926, že je skutečně předlužena. Ke skutkové podstatě přečinu podle § 486, čís. 2 tr. zák. se vyžaduje, jak již řečeno, mimo jiné vědomí pachatelovo, že je neschopen platiti. Pojem neschopnosti platiti není totožným s pojmem předlužení; neboť předlužení je tu, převyšují-li pasiva jmění aktiv, kdežto neschopnost k placení předpokládá, že dlužník není s to, by veškeré své věřitele uspokojil úplně ve lhůtě přiměřené zásadám poctivého provozování toho kterého podniku. (Rozh. čís. 2469 sb. n. s. a j.). Avšak zkušenost učí, že předlužený dlužník bývá zpravidla též neschopným platiti. Ačkoliv tedy svědek P. výslovně nepotvrdil, že se mu obžalovaná doznala, že byla k 1. lednu 1926 neschopna platiti, nýbrž pouze udal, že připustila, že měla k 1. lednu 1926 na skladě zboží v ceně 25.000 Kč a že dlužila tenkrát za zboží již asi 112.000 Kč, a ačkoliv obžalovaná ve svém doznání o své neschopnosti platiti výslovně se nezmínila, nýbrž mluvila pouze o svém předlužení, pokud se týče o tom, kdy byla předlužena, dlužno přece skutečnost, že svědek P. potvrdil toto mimosoudní doznání obžalované, jakož i skutečnost, že obžalovaná doznala před soudem uvedené okolnosti, pokládati za rozhodné pro řešení otázky, kdy obžalovaná poznala, že je neschopna platiti, to proto, že předlužení mívá zpravidla v zápleti neschopnost platiti, takže vědomí o předlužení může býti po případě zároveň vědomím a neschopnosti platiti. Rozsudek měl tudíž při zkoumání otázky, kdy obžalovaná poznala, že je neschopna platiti, přihlížeti také ke svědecké výpovědi P-ově a ku řečenému doznání obžalované před soudem. Ježto tak neučinil, nýbrž pominul uvedenou výpověď svědka P-a a řečené doznání obžalované před soudem mlčením, trpí i v tomto směru vadou neúplnosti mu vytýkanou.

Z rozhodovacích důvodů vysvítá, že rozsudek sprostňuje obžalovanou z obžaloby pro přečin podle § 486 tr. zák. vůbec, tedy zřejmě z obžaloby pro přečin podle § 486, čís. 1 a 2 tr. zák., také proto, že se ke skutkové podstatě přečinu podle § 486 tr. zák. vyhledává, by tu byla nějaká škoda, že však tu prý škody není, ana obžalovaná nabídla ve vyrovnacím řízení věřitelům 55% kvotu jejich pohledávek, splatnou do 8 dnů od roku vyrovnávacího, že věřitelé na toto vyrovnání přistoupili, že vyrovnání to bylo vyrovnacím soudem potvrzeno, a že obžalovaná zaplatila pak věřitelům podle vyrovnání 55% kvotu jejich pohledávek, takže jim není podle § 55, správně § 53 vyrovnávacího řízení již nic dlužna. Tu napadá stížnost rozsudek právem důvodem zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. Rozsudek má pravdu, tvrdě, že přečin podle § 486, čís. 2 tr. zák. předpokládá způsobení škody; neboť ke skutkové podstatě tohoto přečinu se vyhledává, by pachatel poškodil z nedbalosti způsobem v tomto ustanovení zákona uvedeným své věřitele nebo jejich části. Také přečin podle § 486, čís. 1 tr. zák., jehož zákonná definice se nezmiňuje o způsobení škody, je ve skutečnosti rovněž deliktem, jehož podstata záleží ve způsobení škody; neboť přivodění neschopnosti platiti, která jest znakem skutkové podstaty tohoto přečinu, znamená zpravidla poškození věřitelů (Löffler str. 524). Rozsudek je však na omylu, posuzuje tuto otázku nikoli podle stavu v době, kdy se obžalovaný dopustil činů mu za vinu kladených, nýbrž podle stavu, který nastal teprve později tím, že došlo k vyrovnání soudem potvrzenému, pokud se týče k splnění jeho podmínek se strany obžalované. Přečin podle § 486 čís. 1 tr. zák. je dokonán, jakmile dlužník několika věřitelů přivodil z nedbalosti svou neschopnost platiti, a přečin podle § 486 čís. 2 tr. zák. je dokončen, jakmile dlužník, jsa si vědom své platební neschopnosti, předsevzal nebo opomenul předsevzí některý z úkonů v § 486 čís. 2 tr. zák. vypočtených a tím poškodil z nedbalosti své věřitele nebo jejich část. Dodatečným zahájením vyrovnávacího řízení neodčiní se nastavší trestnost ani, když věřitelé na vyrovnání přistoupili, když vyrovnání bylo příslušným soudem potvrzeno a když dlužník závazkům mu uloženým dostál. (Rozh. č. 1660 sb. n. s.). Bylo tudíž, aniž bylo třeba obírat se dalšími výtkami stížností rozsudku s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. činěnými, odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl (§ 288, odst. druhý čís. 1 a 3 tr. ř.).

Čís. 3121.

Vyšetřovací vazbu nelze započítati do trestu smrti (§ 55 a) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 22. května 1928, Zm I 280/27.)

N e j v y š š í soud jako soud zrušovací vrátil spisy nalézacímu soudu s připomenutím, že vyšetřovací vazbu do trestu smrti započítati nelze — viz i doslov § 55 a) tr. zák., týkajícího se toliko trestu na svobodě a trestů peněžitých.